

Vergaderjaar 2022–2023

27 062

Alleenstaande minderjarige asielzoekers

Nr. 129

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 december 2022

Naar aanleiding van de motie van de leden Van Toorenburg en Voordewind¹ met het verzoek om uw Kamer periodiek te informeren over de voortgang van het Grieks-Nederlandse samenwerkingsverband om het voogdijsysteem en de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) in Griekenland structureel te verbeteren, informeer ik u hierbij over de laatste ontwikkelingen.²

Ontwikkelingen situatie amv in Griekenland

Volgens de laatst beschikbare cijfers van het Griekse nationale centrum voor sociale solidariteit, E.K.K.A., waren op 1 oktober 2022 in heel Griekenland 2.352 amv's geregistreerd. Dit aantal is aanzienlijk lager dan de 5.180 amv's die in Griekenland waren geregistreerd ten tijde van de start van het amv-samenwerkingsverband. De samenstelling van de groep is nagenoeg ongewijzigd: 86% jongens; 94% 14 jaar of ouder. De drie nationaliteiten die het meest geregistreerd worden zijn 26% Afghaans, 16% Pakistaans en 8% Syrisch.

Volgens recente data van de Europese Commissie en IOM zijn 5.012 personen herplaatst sinds september 2019, waaronder circa 1.285 amv's. Een deel van deze groep is naar Nederland herplaatst in het kader van het aanbod dat het kabinet heeft gedaan naar aanleiding van de branden op Lesbos. Uw Kamer is op 19 januari 2021 over de invulling van dit aanbod geïnformeerd.³

¹ Kamerstuk 19 637, nr. 2614

² Kamerstuk 27 062, nr. 111

³ Kamerstuk 27 062, nr. 121

Sinds de laatste voortgangsbrief van 19 april 2022⁴ hebben diverse ontwikkelingen plaatsgevonden.

In lijn met de motie van het lid Ceder c.s.⁵ over het voogdijsysteem voor amv's in Griekenland werd op 21 december 2021 een actieplan ondertekend met een looptijd tot 1 juli 2022. Het actieplan zag op twee onderdelen: i) het versterken van het juridische en procedurele kader van voogdij voor amv's in Griekenland en ii) voorbereiding en implementatie van een nieuw voogdijsysteem voor amv's in Griekenland. Mede als resultaat van de Griekse-Nederlandse samenwerking werd in juli 2022 de voogdijwet door het Griekse parlement aangenomen. Hierdoor zal het mogelijk zijn om voogden in te zetten voor de begeleiding van minderjarigen. Deze nieuwe wetgeving volbrengt voor een belangrijk aandeel het eerste onderdeel van het actieplan.

Met het oog op het aflopende actieplan werd op 31 mei 2022 een vervolgactieplan ondertekend met een nadruk op de operationalisering van het voogdijsysteem. Opnieuw is de looptijd een halfjaar. Ondertussen is Griekenland nu bezig drie Griekse NGO's aan te stellen voor de (uiteindelijke) aanstelling van 180 voogden. Griekenland is voornemens het systeem te gaan financieren via het Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF). In het kader van het actieplan heeft afgelopen maand de Special Secretary for the Protection of Unaccompanied Minors (SSPUAM), de heer Heracles Moskoff, met zijn team een bezoek gebracht aan Nederland. Het primaire doel was de praktische uitwisseling van kennis en om te laten zien hoe Nidos en de Nederlandse migratieketen werken. Moskoff en zijn team hebben onder meer gezien hoe jongeren in Nederland het proces doorlopen.

Op het gebied van opvang zijn over de afgelopen periode Movement on the Ground en de Griekse projectpartner The Home Project er elke dag voor blijven zorgen dat de kinderen goed worden opgevangen. De drie huizen hebben een gezamenlijke capaciteit van 48 opvangplekken. Nadat het eerste huis in oktober 2020 in gebruik werd genomen en de twee andere huizen respectievelijk in december 2020 en januari 2021 in gebruik werden genomen voor de opvang van jongens, zijn inmiddels meer dan 161 kinderen opgevangen. Wanneer in een van de huizen plekken beschikbaar komen, wordt de SSPUAM hierover geïnformeerd. De Griekse autoriteiten dragen zorg voor de selectie en overplaatsing van de kinderen naar één van de drie huizen.

De kinderen worden ondersteund bij hun asielaanvraag, gezinsherenigings- en eventuele andere procedures. In totaal zijn circa 31 kinderen herenigd met familieleden in een andere EU-lidstaat of naar een andere lidstaat herplaatst. Verder zijn circa 115 kinderen vertrokken om andere redenen, waaronder naar semi-begeleid wonen of een volwassenopvang of zijn zelfstandig vertrokken⁶. Ook ontvangen alle kinderen in de huizen psychosociale hulp en worden zij voorbereid op de toekomst, bijvoorbeeld door middel van hospitality training en kooklessen. Alle kinderen die in het kader van dit programma worden opgevangen, worden geregistreerd in openbare Griekse scholen en deels in zogenaamde multiculturele scholen. Zij krijgen daarnaast aanvullende (online) lessen in het Grieks en het Engels.

⁴ Kamerstuk 27 062, nr. 128

⁵ Kamerstuk 32 317, nr. 718

⁶ Kamerstuk 27 062, nr. 121

Terugblik Staatsbezoek

Van 31 oktober tot en met 2 november vond het Staatsbezoek aan Griekenland plaats. Tijdens het bezoek kwam een breed scala aan thema's aan bod zoals migratie, innovatie en duurzaamheid. Met migratie als een van de centrale thema's nam ik zelf ook deel. Ik begeleidde het Koninklijk Paar (KP) onder meer bij een bezoek aan de door Nederland gefinancierde amv-shelters, ging ik samen met het KP in gesprek met gedetacheerde Nederlandse experts uit de migratieketen en Nederlandse medewerkers van ngo's actief in Griekenland, en bezocht ik een muzikaal optreden door minderjarige asielzoekers en statushouders in het kader van een integratieprogramma op een Griekse middelbare school.

Ik voerde voorts gesprekken met mijn Griekse ambtgenoot, minister Mitarakis, en de viceminister voor integratie Voultepsi en de minister voor Maritieme Zaken Plakiotakis, alsook met vertegenwoordigers van UNHCR, IOM en verschillende ngo's. In de gesprekken kwamen concrete vraagstukken rond integratie en terugkeer aan de orde. Ik heb in mijn overleggen met mijn ambtsgenoten verder gesproken over de Europese dossiers en de bilaterale samenwerking. Ik heb de nadruk gelegd op de noodzaak van de hervatting van Dublinterugkeer, de verbetering van de leefomstandigheden van statushouders in Griekenland en het belang van grensbeheer dat conform EU-standaarden is.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg